



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 366/22
5.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Секулић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Игор Павловић, адвокат из Београда, Вишеградска 12, против тужених “Медијске мреже” д.о.о. Београд – Стари град, са седиштем у Београду, Трг Николе Пашића 7/2 – издавач медија www.republika.rs” и ББ – главни и одговорни уредник медија www.republika.rs, чији је заједнички пуномоћник Срђан Радовановић, адвокат из Београда, Македонска 44, ПАК 106716, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 76/20 од 21.6.2022. године, у седници већа одржаној дана 5.10.2022.године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 76/20 од 21.6.2022. године у првом ставу изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у шестом ставу изреке пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 76/20 од 21.6.2022. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈУ** тужени “Медијска мрежа” д.о.о. Београд и ББ из ... да тужиоцу АА из ... накнаде трошкове првостепеног поступка у износу од 93.600,00 динара, у року од 15 дана од пријема ове пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 76/20 од 21.6.2022. године, првим ставом изреке делимично је усвојен тужбени захтев, па су обавезани тужени као солидарни дужници да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа неистинитим информацијама објављеним на порталу – интернет сајту www.republika.rs дана године, ... године, ... године, ...

године, ... године, ... године, ... године, исплате износ од 200.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења 21.6.2022. године, па до исплате, а другим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу преко досуђеног за износ од још 150.000,00 динара са траженом законском затезном каматом. Трећим ставом изреке одбачен је тужбени захтев (уместо тужба) у делу којим је тражено да се обавезе тужени ББ да најкасније у другом наредном броју портала – интернет сајта www.republika.rs, по правноснажности пресуде о свом трошку објави пресуду у целости без икаквих коментара, под претњом новчаног кажњавања и принудног извршења. Четвртим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени Медијска мрежа д.о.о. Београд да све фотографије тужиоца, чланке и текстове у којима се помиње лично име тужиоца, а којима је повреда учињена уклони са свог портала – интернет сајта www.republika.rs објављених - дана ... године, ... године, ... године, ... године, ... године, ... године и ... године са означеним насловима. Петим ставом изреке одбачен је тужбени захтев (уместо тужба) у делу којим је тражено са се обавезе тужени ББ – главни и одговорни уредник мнедија www.republika.rs да све фотографије тужиоца, чланке и текстове у којима се помињу лично име тужиоца, а којима је повреда учињена уклони са портала – интернет сајта www.republika.rs објављених дана ... године, ... године, ... године, ... године, ... године, ... године и ... године са означеним насловима. Шестим ставом изреке обавезани су тужени да тужиоцу накнаде трошкова парничног поступка у износу од 99.600,00 динара.

Благовремено изјављеном жалбом тужени су побијали првостепену пресуду из свих разлога прописаних чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” број 72/11...18/20), у првом и шестом ставу изреке. Трошкове другостепеног поступка опредељено су тражили.

Испитујући правилност првостепене пресуде у побијаном делу, сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да је жалба тужених делимично основана.

Током првостепеног поступка нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, тако да се она неосновано побија и указивањем на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени Медијска мрежа, д.о.о. Београд је издавач медија www.republika.rs, а тужени ББ је главни и одговорни уредник. Данас ... године на портал – интернет сајту www.republika.rs објављен је текст под насловом: “...”, у тексту је између осталог наведено: “АА из ДВТ организовао је славље за 50. рођендан, на коме су уз његове колеге из већа главни гости били људи са дебелим досијеима осуђени по неколико пута”. Уз текст је објављена и фотографија, уз навођење тужиоачевог имена и презимена. Данас године на истом интернет портал тужени су објавили текст под насловом: “...”, у тексту је између осталог наведено: “Тужилац АА који је и члан Државног већа тужилаца (ДВТ), славио је 50. рођендан са људима из криминалног милеа добро познатим полицији. Између осталог, на

рођендану је био и новопазарац ВВ који се доводи у везу са кријумчарењем хероина из Турске, а својевремено је током акције “Сабља” побегао на Косово”. Уз наведени текст објављена је фотографија тужиоца. У ... часова објављен је текст под насловом: “...” у тексту је између осталог наведено: “Иако је знао од раније да је тужилац АА у контакту са лицима из криминогене средине у Новом Пазару где је био тужилац, ... ГГ је ипак отишао на весеље и био у друштву нарко - дилера”. У ... часова објављен је текст под насловом: “...”. У тексту је између осталог наведено: “ Члан Државног већа тужилаца АА славио је свој 50. рођендан са колегама али и људима из криминогене средине повезаним са трговином наркотицима са дебелим досијеима. Да све буде још горе, он је у изјави за ТВ Н1 покушао да се оправда тиме да наводно ниједан криминалац није био на његовој прослави”. У ... часова објављен је текст са фотографијом тужиоца под насловом: “...” Хитна седница у тужилаштву због прославе са мафијашима: Прљави тужиоци на стубу срама!”, уз текст је, између осталих, објављена фотографија тужиоца. На интернет порталу www.republika.rs дана ... године тужени су објавили текст у ... часова под насловом: “...” У тексту је, између осталог, наведено: “Тужиоци који су банчили са мафијашима мораће да одговарају! Након што је “Српски телеграф” разоткрио (и то документовао фотографијама) како су члан Државног већа тужиоца (ДВТ) АА и његове колеге из “ДВТ” ГГ, ДД и ЂЂ славили АА 50. рођендан са људима из криминогене средине повезаним са трговином наркотицима са дебелим досијеима и по неколико пута осуђиваним, заказана је хитна седница Етичког комитета ДВТ”, уз који је објављена тужиочева фотографија. У ... часова објављен је текст под насловом: “...”, у тексту између осталог је наведено: “Члан Државног већа тужилаца АА, који је након открића “Српског телеграфа” и “Републике.р.с.” да је славио 50. рођендан у друштву људи из криминалног миљеа невешто покушао да се извуче из целе приче ухваћен је у новој масној лажи”. Дана ... године на порталу www.republika.rs тужени су објавили текст у ... часова под насловом: “...” У тексту је, између осталог, наведено да тужилац “лаже” у делу текста са антрфилеом под насловом: ”...”, уз текст је објављена фотографија тужиоца. У ... часова објављен је текст под насловом: “...” и “...” у тексту између осталог је наведено: “Четворо прљавих тужилаца, који су у хотелу “...” са мафијашима прослављали рођендан једног од њих, одговараће пре дисциплинском комисијом, одлучио је Етички комитет Државног већа тужилаца, чији су сви чланови,” као и да је тужилац рођенданску прославу организовао и прославио са мафијашима и криминалцима који имају ”дебели” досије, више пута осуђивани. Дана године на порталу www.republika.rs тужени су објавили текст под насловом: “...” у тексту између осталог је наведено: “Оправдање прљавог тужиоца пала су као кула о карата. АА, члан Државног већа тужилаца славио је 50. рођендан са особама које су по неколико пута осуђиване за озбиљна кривична дела, показују подаци до којих је из казнене евиденције дошао “Српски телеграф”, уз текст је објављена фотографија тужиоца. Дана године на интернет порталу www.republika.rs објављен је текст под насловом: “...” У тексту је између осталог наведено: “Рачун није плаћен! На чији конто је славио АА и ко је требало да плати његов рођендански цех у износу од око 200.000,00 динара ?!”. АА иначе већ два дана, а откако смо му поставили питање о рачуну, покушава у “...” да испегла ствар и некако прибави антедатирани рачун” уз текст је објављена фотографија тужиоца. Дана године на интернет порталу www.republika.rs тужени су објавили текст под насловом: “...” у тексту је између осталог наведено: “Покушавајући да се опере, тужилац АА се све време укопава у своје лажи! Трагикомичан је његов покушај одбране у "Времену", у ком тврди да не види ништа спорно што је другар са

политичарима и каже да је рођендан и направио да би се одужио онима који су њега водили на ручкове.”

Према исказу тужиоца, саслушаног у својству парничне странке, већ четири године уназад у “Српском телеграфу” и на порталу “Република” објављивани су текстови, где је он представљен у негативном контексту, због чега је подносио тужбе. Три до четири дана пре свог 50. рођендана одлучио је да организује прославу, јер је пре тога имао здравствених проблема, био је на коронарографији и дошло је до наглог пада притиска, па је почео да се гаси. Након таквог искуства, одлучио је да организује прославу. Прославу је организовао на брзину, прослави нису присуствовали његови најближи, осим Прослави су присуствовали пријатељи и колеге из Београда, као и људи са којима се виђа у Београду. Тужени су почели да објављују текстове дана ... године у којима су тврдили да је он организовао рођендан са криминалцима, да су на рођендану били присутни криминалци, да је разоткривен и слично. То је сазнао, тако што је у року од 15 минута на мобилни телефон добио линк са тим текстом и наравно међу тим људима било је оних који су његови пријатељи, али и оних који су злонамерни и за које је знао да се радују. Тачне су објављене информације да је он организовао прославу свог 50. рођендана, да је био у хотелу “...” у ..., а информације које се односе на присуство лица из криминогене средине нису тачне. Тачно је да су на прослави биле његове колеге из Државног већа тужилаца и тужени са њима потписали поравнање у вези са спорним текстовима и исплаћена им је накнада штете у износу од по 200.000,00 динара. Тачно је и то да је на прослави био присутан скоро комплетан сазив Високог савета судства и да су били поједини народни посланици од којих је један из Пирота, а тачно је да је био и ВВ из ..., али није тачно да он има дебели криминални досије, нити да је осуђиван више пута како је написано и никада није имао било какав поступак у вези са трговином дрогом. На рођендану није био ЕЕ који је наведен да је био присутан, а на једној од објављених фотографија снимљен испред хотела, где је била прослава, али дозвољава могућност да је он довезао ВВ, јер су даљи рођаци, али на рођендану није био нити је позван. Није тачно да је био ЖЖ и није тачно да је био ЗЗ, иако га је тужилац позвао али је био на путу, зато што је прослава рођендана организована на брзину, а он није био ту. Није тачно да је ЗЗ у било каквој вези са Кавачким или Шкаљарским кланом. Он је у то време био један од спонзора Кошаркашке репрезентације Србије. Такође, неки људи споменути у спорним текстовима, као што су ИИ и још неки су потпуно непознати тужиоцу и они нису били на прослави рођендана. Касније је тужиоцу један од гостију рекао да је од ИИ купио аутомобил и није исти превео, па претпоставља да су по таблицама аутомобила мислили да је он ту. Након објављивања спорних текстова многобројна родбина и пријатељи су сазнали за то и многи су га позивали и распитивали се, а многи су га позвали тек када је објављен текст да је разоткривен и да ће бити смењен. Како се након објављених текстова осећао, није могао да објасни речима, то су биле непроспаване ноћи, нервоза, псоријаза. Инсистирао је да се све то испита, али су тужени већ написали да је све испитано и да је он урадио то што су они написали. Етички одбор се састао и тражио од Дисциплинског тужиоца да испита све околности конкретнег случаја, Дисциплински тужилац је прибавио све податке, а њему су доступни досијеи свих лица у земљи, па и лица наведена у спорним текстовима и утврђено је да на прослави није било ниједног лица са криминалним досијеом. Дисциплински поступак против тужиоца никада није покренут, ни против њега ни против његових колега, а тужени су навели да је практично завршен осуђујућом

одлуком. Тада је био у браку, супруга му је била ... и она је снимљена на објављеним фотографијама, али није заокружена. Она је такође имала непријатности на послу, у смислу распитивања колега из целе зграде, а неки су је тешили. У сваком случају спорни текстови су и почетак и крај њиховог брака. Терка им је у школи у ... и њу је васпитачица питала шта је то било, јер је и она била на једној од објављених фотографија, разговарала је са психологом. Свима је било чудно да доводи малолетно дете на прославу са криминалицима. Тужиочев синје је у то време студирао и његове колеге и професори су знали и сви су га испитивали о томе, занимало их је и да ли је он био и који су то све криминалци били присутни. Деца му нису васпитавана тако да им одговора да се њихови родитељи друже са криминалицима. Епилог свега тога је да су по истеку мандата сви добили значајно унапређење, а он је добио утешну награду. Ту утешну награду тужени су у својим каснијим текстовима назвали скандалозним унапређењем, а нису поменули унапређење осталих колега са којима су закључили поравнање и надокнадили им штету, из чега се види да имају искључиво злу намеру према њему и ништа више. Након тога, добио је одлуку Вишег тужилаштва у Београду да му одбијају плаћање трошкова за стан у Београду, због чега је он поднео захтев за разрешење са функције и од 1. септембра бави се адвокатуром, а пре тога је био ... упућен у ... Озбиљан је и одговоран, професионалан, частан, поштен и стручан.

Према исказу туженог ББ, саслушаног у својству парничне странке, спорни текстови преузети су из штампаног издања “Српског телеграфа”, а принцип рада је да се текст на порталу објављује тек пошто “Српски телеграф” буде спреман за штампу, након што је прошао процедуру провере од стране новинара, који је писао текст, уредника рубрике, главног и одговорног уредника “Српског телеграфа” и уређивачког колегијума, а то се односи на текстове преузете из “Српског телеграфа” који се касније не проверавају. Нема непосредних сазнања како су новинари “Српског телеграфа” дошли од објављених информација и како су проверили тачност тих информација. Није имао намеру никог да увреди и није знао за тужиоца док нису стигли текстови из “Српског телеграфа”. Пре годину дана закључено је поравнање са колегама тужиоца, а видео је да су неки текстови са портала уклоњени - више од половине текстова од укупно око 13 текстова. Одговоран је за објављивање текстова на порталу, али физички није могао да постигне да провери све информације које су објављене, јер дневно стиже око 200 вести и око 500 – 600 фотографија. У време објављивања свих спорних текстова био је главни и одговорни уредник портала www.republika.rs. Реч је таблоидном порталу и посета порталу је 60 – 70% због рубрике “Забава” која подразумева естраду и ријалити шоу, а само 1 – 2% је политика и више је проверавао информације који су посећеније, а које се односе на забаву и одобравао уклањање текстова са портала, али не за све текстове, ниједан текст није он уклоњено, јер је пре уклањања дао отказ код туженог издавача.

Полазећи од овако утрђеног чињеничног стања, првостепени суд је у складу са члановима 5, 8, 9, 79, 112, 113, 114, 115 и 117 тачка 1 Закона о јавном информисању и медијима у вези са чланом 10 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода оценио је да је тужилац као јавна личност - функционер у време објављивања спорног текстова и члан Државног већа тужилаца био дужан да трпи изношење критичног мишљења у вези са обављањем своје функције, без обзира на то да ли се осећа лично повређеним изношењем мишљења, али је закључио да критика мора бити утемељена на чињеницама, подробно проверана и изнета на начин који

омогућава просечном читаоцу да о конкретној теми донесе сопствени закључак, а границе прихватљиве критике увек су су шире када је циљ критике вршилац функције, али ни тада нису апсолутне, што значи да право на критику није неограничено. Оценио је да су права личности функционера суженија него истоврсна права других лица и да они морају да толеришу и трпе више него остали - да поднесу објављивање и оних лезионо способних информација о себи које други не морају, али слобода изражавања је ограничена и када су они предмет извештавања и критике њиховим правом на част и углед, које припада свим грађанима.

Првостепени суд је оценио да се ради о неистинитим информацијама, па је ценећи све околности конкретног случаја закључио да је потребно пружити правну заштиту тужиоцевом праву на част и углед као претежнијем интереса. Оценио је да су објављени наслови са пратећим фотографијама тужиоца и лица са којима се у тексту наводи да се на њима виде гости на тужиоцевој прослави јасан доказ спреге у најмању руку са сумњивим особама, али показује и ко је све део његовог “клана” у тужилаштву, из којих би навода просечан читалац могао закључити да су гости са којима тужилац слави свој рођендан уствари “нарко – дилери, мафијаши и осуђивани”, па када просечан читалац прочита објављене наслове из предметних текстова на сензационалистички начин да би се привукла читалачка публика врећа се тужиочева част и углед, а посебно када се доведе у везу са самим текстовима, те је закључио да су наведене информације о тужиоцу у спорном насловима и текстовима подобне да повреде личност тужиоца, његову част и углед и достојанство загарантовано чланом 3 Устава Републике Србије с обзиром да имају увредљиву конотацију у погледу личности и дела тужиоца и дубоко задиру у приватну сферу, те је тужилац приказан у јавности у негативном контексту, као особа која је вршилац јавне функције задужена за гоњење учинилаца кривичног дела повезана са особама које тужени назива “нарко – дилери” и “мафијаши” - особе које извршавају кривична дела, те истог приказује као део криминалног миљеа и називају “крими” тужиоцем, “прљавим” тужиоцем, који “лаже”, као и да његове рачуне плаћају кримоси, па је закључио да су то неистините и непроверене информације. Оценио је да тужени издавач медија, главни и одговорни уредник интернет издања, као и аутор спорног текста нису уложили потребан степен пажње, примерен околностима ради провере истинитости објављених информација, те како је утврђено да су информације изнете у спорним текстовима неистините и објективно увредљиве, првостепени суд је оценио да објављене информације имају лезиону способност и да се њиховим објављивањем у спорним текстовима повређује част и углед тужиоца. Закључио је да је о тужиоцу створена погрешна представа као особи блиској криминалу, која се доводи у везу са нарко – дилерима и мафијашима на који начин је грубо повређено достојанство тужиоца његова част и углед, иако је реч о особи која је Јавни тужилац који је због свих спорних чланака морао да се правда блиским пријатељима и комшијама, који су га због спорних текстова и објављене фотографије повезивали са наводима да се дружи са нарко - дилерима и да са њима прославља свој 50. рођендан, који је након објављивања спорних текстова прешао да се бави адвокатуром, пошто је изгубио многе привилегије које је имао вршећи јавну функцију, те је за тужиоца настала штета у директно – узрочној последичној вези са спорним текстовима објављених у континуитету, те је закључио да постоји солидарна одговорност тужених за причињену штету тужиоцу.

Одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа, првостепени суд је применом критеријума из члана 200 став 2 Закона о облигационим односима у вези са чланом 232 Закона о парничном поступку имајући у виду све штетне последице које су наступиле за тужиоца и нанеле му душевни бол, као и све субјективне и објективне околности, имајући у виду и чињенице да је тужилац био јавна личност у време објављивања - вршилац јавне функције, да је послован човек, због чега је углед и мишљење које друштво има о њему од важности за његов успех на професионалном плану, да је објављивањем спорних текстова са тешким оптужбама да информације нису проверене, а да је у време објављивања спорних текстова тужилац био особа која се управо на својој функцији бори са криминалом, ствара лоша слика о истом, па је узимајући у обзир у складу са чланом 117 Закона о јавном информисању и медијима да тужилац није тражио објављивање демантија да умањи штету објављивањем одговора на информацију коришћењем других средстава правне заштите у складу са Законом о јавном информисању и медијима, делимично усвојио тужбени захтев и обавезао тужене као солидарне дужнике да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплате износ од 200.000,00 динара са законском затезном каматом у складу са чланом 277 Закона о облигационим односима и чланом 2 Закона о затезној камати почев од дана пресуђења, па до исплате, а одбио је као неоснован тужбени захтев у делу преко досуђеног за износ од још 150.000,00 динара са траженом каматом.

У погледу захтева за уклањање фотографије тужиоца, чланака и текстова у којима се спомиње лично име тужиоца, првостепени суд је у складу са чланом 101 став 1 тачка 3 Закона о јавном информисању и медијима оценио да се тужба може поднети само против одговорног уредника медија у којима је информација односно запис објављен, а како је тужени "Медијска мрежа" д.о.о. издавач медија, он није пасивно легитимисан, па је у односу на истог сходно члану 103 Закона о јавном информисању и медијима одбио као неоснован тужбени захтев.

Ради утврђења ко је одговорни уредник медија у време пресуђења, те пасивно легитимисан у погледу захтева за објављивање пресуде и уклањање фотографије тужилаца, чланка и спорних текстова, првостепени суд је у смислу одредбе члана 230 став 4 Закона о парничном поступку извршио увид у регистар медија Агенције за привредне регистре, па пошто је утврдио да је на основу решења БМ 1364/20 од 29.6.2020. године, као одговорни уредник медија уписан ЈЈ, а решењем БМ 842/22 од 7.6.2022. године као одговорни уредник медија уписан је КК, у складу са члановима 120 и 128 Закона о јавном информисању и медијима одбацио је тужбени захтев (уместо тужбу) у том делу у односу на туженог ББ, јер тужилац до закључења главне расправе није преиначио тужбу.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку у потврђујућем делу разлоге које у целости прихвата и Апелациони суд у сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Одредбом члана 23 став 1 Устава Републике Србије прописано је да је људско достојанство неприкосновено и да су сви дужни да га поштују.

Право на част и углед је право на поштовање људске части и заслужено стеченог угледа лица. Част као скуп човекових врлина, представља субјективну категорију, која подразумева мишљење које појединац има о себи, док је углед мишљење који има ужа или шира средина о једној личности, што представља објективну категорију. Основни видови повреде части и угледа су увреда и клевета. Увреда је напад на људску част која подразумева презир према неком, ниподаштавање, омаловажаваље, одрицање људских особина, док је клевета изношење или преношење што год неистинитог, што може нашкодити части и угледу. Да би постојала повреда части и угледа потребно је да објављена информација представља увереду или клевету, да постоји препознатљивост субјекта информације, лична погођеност субјекта информације и непропорционалност информације, односно да објављена информација којом се задире у нечију част и угледа не представља примерен начин за остваривање оправданог циља.

Из наведеног следи да неистина информација, уколико је лезионо подобна (подобна да узрокује повреду достојанства личности), није допуштена, јер јавност нема интерес да зна неистину, а у погледу неистините информације увек претеже интерес заштите достојанства и поред осталих могућности правне заштите по Закону о јавном информисању и медијима омогућује право на накнаду штете.

Неосновано се жалбом указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку – да образложење побијане пресуде не садржи на јасан начин објашњење шта у спорним текстовима представља повреду части и угледа тужиоца, као и да су изостали разлози о битним чињеницама.

Првостепени суд је правилно, на основу садржине свих спорних текстова, као и наслова и антрфилеа, оценио да је тужилац стављен у веома негативну конотацију усмерену на његову личност (да је "склон криминал", да је "део криминалног клана", да је повезан са "нарко – дилерима" и "мафијашима" - особама које извршавају кривична дела, означен је као "крими" тужилац "прљави" тужилац, који "лаже" као и да истом рачуне плаћају "кримоси") јер се нетачним и непровереним информацијама ствара погрешна представа о тужиоцу и исте по својој природи нарушавају његову част и углед. Током првостепеног поступка утврђено је да је тужилац трпео душевне болове због тих навода, због чега су сви спорни текстови код тужиоца проузроковали повреду части и угледа, имајући у виду постојеће друштвене прилике.

Одредбом члана 10 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода прописано је да свако има право на слободу изражавања. Ово право укључује слободу поседовања сопственог мишљења, примања и саопштавања информација и идеја без мешања јавне власти и без обзира на границе. Ставом 2 истог члана прописано је да право коришћења ових слобода повлачи за собом и дужност и одговорности, оно се може подвргнути формалностима, условима, ограничењима или казнама прописаним законом и неопходним у демократском друштву у интересу националне безбедности, територијалног интегритета или јавне безбедности, а ради спречавања нередa или криминала, заштите здравља људи и морала, заштите угледа или права других, спречавања откривања, обавештавања добијених у поверењу или ради очувања ауторитета и непристрасности судства.

Слобода изражавања није апсолутна и она може бити ограничена како је наведено у одредби члана 10 став 2 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, као и у одредби члана 29 став 3 Повеље о људским и мањинским правима, члана 19 став 3 тачка а Међународног пакта о грађанским и политичким правима ради поштовања и заштите права и угледа других лица при чему су наведени међународни инструменти, будући да су ратификовани, део унутрашњег правног поретка Републике Србије и непосредно се примењују у смислу члана 16 став 2 и члана 194 став 4 Устава Републике Србије.

Слобода новинарског изражавања подразумева одређене дужности, одговорности, чак и када се извештава о питањима од озбиљног јавног интереса и када се ради о једној личности познатој јавности.

Право и дужност медија је да информишу јавност о питањима (појавама, догађајима и личностима) о којима јавност има оправдан интерес да зна, и то без обзира на начин на који су прибављене информације, сагласно одредби члана 5 став 1 Закона о јавном информисању и медијима, јер свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештен о питањима од јавног значаја, тако да је дужност средстава јавног обавештавања да то право поштује (члан 5 став 2 Закона о јавном информисању и медијима).

Право јавности да зна, односно да буде информисана није неограничено право, али се органичења овог права могу пронаћи једино у закону. Због тога, одредбом члана 79 став 2 Закона о јавном информисању и медијима прописано је да је недопуштено објављивање информације којом се повређује част, углед или пијетет, односно којима се лице приказује у лажном светлу приписивањем особина и својстава које оно нема, односно одрицањем особина или својстава које има, ако интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи о појави, догађају или личности на коју се информација односи.

У конкретном случају, правилно је првостепени суд закључио да се интерес јавности да буде обавештена о догађајима и околностима због којих су објављени спорни текстови могао задовољити без сензационалистичких описа наведеног догађаја и без употребе означених непримерених речи, већ на примеренији начин, а осим тога насловима и садржином спорним текстовима тужилац је стављен у изузетно негативну конотацију непримереним и увредљивим изразима, па није постојао оправдани интерес јавности, а чињеница да је тужилац личност позната јавности не води ограничавању њеног права на заштиту угледа и части.

Новинарска пажња у конкретном случају није била адекватна, јер новинар или одговорни уредник медија нису са дужном пажњом проверили истинитост објављених информација, услед чега су за тужиоца објављене нетачне и увредљиве информације, па тужиоцу припада право на накнаду нематеријалне штете због повреде угледа и части, јер је у конкретном случају прекорачена слобода медија и омогућено да се јавности изнесу информације увредљивог садржаја.

Неосновано се жалбом указује на погрешну примену материјалног права – одредбе члана 79 став 2 Закона о јавном информисању и медијима да интерес за објављивање предметних информација претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност с обзиром да је тужилац јавна личност, а јавност има оправдани интерес да зна о свему наведеном у спорном текстовима, те је тужилац дужан да са појачаним степеном толеранције трпи јавно изношење критичног мишљења о њему.

Тужени су били дужни да поступе у складу са чланом 9 став 1 Закона о јавном информисању и медијима и да у складу са дужном новинарском пажњом провере истинитост и потпуност објављених информација, јер слобода изражавања не штети нетачне и непроверене информације.

Без утицаја је жалбено указивање да у побијаној пресуди, у првом ставу изреке нису идентификовани конкретни новински текстови због којих је тужиоцу досуђена накнада нематеријалне штете, пошто побијана пресуда садржи све битне елементе у складу са чланом 355 Закона о парничном поступку, а у вези са захтевима тужиоца постављеним у складу са Законом о јавном информисању и медијима.

Како се ни осталим жалбеним наводима не доводи у сумњу правилност првостепене пресуде у потврђујућем делу, Апелациони суд је применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку, одлучио као у првом ставу изреке ове пресуде.

Међутим, основано се жалбом тужених указује на погрешну примену материјалног права приликом одлучивања о трошковима парничног поступка решењем садржаним у шестом ставу изреке побијане пресуде.

Одредбом члана 154 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да ће суд приликом одлучивања који ће се трошкови накнадити странци, узети у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице. О томе који су трошкови били потребни, као и о висини трошкова, одлучује суд ценећи све околности. Одредбом члана 163 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да о накнади трошкова одлучује суд на одређени захтев странке, а ставом 2 истог члана је прописано да је странка дужна да у захтеву определи врсту и износ трошкова за које тражи накнаду.

Тужиоцу за вођење ове парнице, према успеху у спору, применом члана 153, члана 154, члана 163 и члана 165 став 1 Закона о парничном поступку припада накнада трошкова првостепеног поступка за предузете парничне радње од стране пуномоћника из реда адвоката и то за састав тужбе и једног образложеног поднеска по 9.000,00 динара, за заступање на четири одржана рочишта по 10.500,00 динара, за приступ на једно неодржано рочиште од 6.000,00 динара, као и на име судске таксе за тужбу и првостепену пресуду у износу од по 13.800,00 динара, укупно 93.600,00 динара, све према важећој Адвокатској тарифи и Таксеној тарифи.

На основу изнетог, применом члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку, одлучено је као у другом ставу изреке.

Како су тужени успели са жалбом само у незнатном делу, то је њихов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка сходно члану 165 став 1 Закона о парничном поступку одбијен као неосновани, одлуком садржаном у трећем стави изреке.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић